

การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

นายอภิสิทธิ์ ธนเศรษฐ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-586-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019303

117134924

A STUDY OF LEADERSHIP STYLES OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS,
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION TWELVE

MR. ITICHAI THANASATE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-586-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

โดย

นายอิทธิชัย ธนเศรษฐ์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

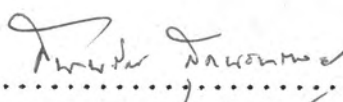
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์

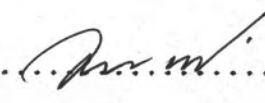

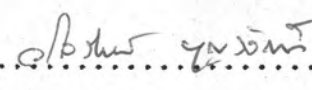
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เบัวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยกร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุกonthากีต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

อิทธิชัย ธนเศรษฐ์ : การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 (A STUDY OF LEADERSHIP STYLES OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS, DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION TWELVE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์, 96 หน้า. ISBN 974-582-586-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำ ความยืดหยุ่นในการใช้แบบภาวะผู้นำ และการปรับใช้แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยแปลมาจากแบบสอบถามของ เฮอร์ซี และ บลันชาร์ด (Hersey และ Blanchard) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ มีแบบภาวะผู้นำหลักเป็นแบบ "ให้มีส่วนร่วม" อันดับสองเป็นแบบ "เสนอความคิด" อันดับสามเป็นแบบ "สั่งการ" และไม่มีผู้บริหารโรงเรียนที่มีแบบภาวะผู้นำหลักแบบ "มอบหมาย"
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีความยืดหยุ่นหรือพิสัยในการใช้แบบภาวะผู้นำ "สามแบบ" มากที่สุด อันดับสอง มีภาวะผู้นำ "สองแบบ" อันดับสาม มีภาวะผู้นำ "สี่แบบ" และไม่มีผู้บริหารโรงเรียนที่มีแบบภาวะผู้นำเพียงแบบเดียว
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ เป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผลเพราะสามารถปรับใช้แบบภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสมกับความพร้อมของผู้ใต้บังคับบัญชา

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C142525 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: LEADERSHIP/SECONDARY SCHOOL/REGION TWELVE

ITICHAJ THANASATE : A STUDY OF LEADERSHIP STYLES OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS, DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION TWELVE. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D., 96 PP. ISBN 974-582-586-7

The purposes of this research were to study the leadership style, style flexibility and style adaptability of secondary school administrators, Department of General Education, Educational Region Twelve. The research instrument is a questionnaire which was translated by the researcher from Pual Hersey and Kenneth H. Blanchard's. The collected data were analyzed by means of frequency distribution and percentage.

The study revealed that:

1. The majority of administrators have "Participating" as their basic styles, followed by "Selling" and "Telling" respectively. But none of administrators have "Delegating" as their basic styles.
2. Considering the range or flexibility in using leadership styles, the majority of administrators are flexible they have "three styles", followed by "two styles" and "four styles" respectively. But none of administrators have only one style.
3. The majority of administrators are effective leaders.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องมาโดยตลอด นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สังวร พิเศษเนทรโยธิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญจิรา ฤทธิประศาสน์ ที่ได้ตรวจความถูกต้องทางภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยแปล ขอขอบคุณท่านศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัย และขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุน ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

อิทธิชัย ธนเศรษฐ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของภาวะผู้นำ.....	7
การศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	8
แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ เฮอร์ซีและบลันชาร์ด.....	26
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	57
ประชากร.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มประชากร.....	64
ตอนที่ 2 แบบภาวะผู้นำ ความยืดหยุ่น และการปรับใช้แบบภาวะผู้นำ ของกลุ่มประชากร.....	69
5. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	75
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	75
วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผลการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	80
รายการอ้างอิง.....	81
ภาคผนวก.....	84
ประวัติผู้เขียน.....	96

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผล.....	21
2	ความต้องการผู้นำที่สิดหุ่่นน้อยและมาก.....	42
3	การจับคู่ระดับความพร้อมและแบบภาวะผู้นำ.....	44
4	การวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำ และความสิดหุ่่นในการใช้แบบภาวะผู้นำ....	60
5	การวิเคราะห์การปรับใช้แบบภาวะผู้นำ.....	62
6	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามเพศ.....	64
7	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามอายุ.....	65
8	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	66
9	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ในโรงเรียนปัจจุบัน.....	67
10	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามตำแหน่ง.....	68
11	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามแบบภาวะผู้นำหลัก.....	69
12	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร ที่ไม่ใช้แบบภาวะผู้นำแบบใดแบบหนึ่ง ในสี่แบบ.....	70
13	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามแบบภาวะผู้นำที่มี ลักษณะเด่นสองแบบ.....	71
14	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามจำนวนแบบภาวะผู้นำ ที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารงาน.....	72
15	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามลักษณะความมีประสิทธิผล และไม่มีประสิทธิผล.....	73
16	จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามคะแนนประสิทธิผล.....	74

สารบัญแนบภูมิ

แนบภูมิที่		หน้า
1	แบบภาวะผู้นำของ โอไฮโอ สเตท (Ohio State).....	9
2	หัวหน้างานที่ยึดคนเป็นหลักมีผลผลิตสูงกว่า หัวหน้างานที่ยึดงานเป็นหลัก...	11
3	หัวหน้างานซึ่งมีผลผลิตต่ำ มีการควบคุมอย่างเข้มงวดกว่าหัวหน้างาน ซึ่งมีผลผลิตสูง.....	12
4	ตารางการบริหาร.....	14
5	แบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์กลุ่มต่าง ๆ ของฟีดเลอร์ (Fiedler).....	17
6	แกนต่อเนื่องของพฤติกรรมผู้นำ.....	18
7	การเพิ่มมิติประสิทธิผล ตามทฤษฎีของ เฮอร์ซี และ บลินชาร์ด (Hersey และ Blanchard).....	23
8	แบบจำลองประสิทธิผลสามมิติ.....	25
9	แบบภาวะผู้นำ.....	28
10	ความพร้อมของผู้ตาม.....	31
11	แบบภาวะผู้นำเด่น 1-3.....	35
12	แบบภาวะผู้นำเด่น 1-4.....	36
13	แบบภาวะผู้นำเด่น 2-3.....	37
14	แบบภาวะผู้นำเด่น 1-2.....	38
15	แบบภาวะผู้นำเด่น 2-4.....	39
16	แบบภาวะผู้นำเด่น 3-4.....	40
17	ความยืดหยุ่นในการใช้แบบภาวะผู้นำ.....	41